

**Problemy
Prawa
Prywatnego
Międzynarodowego**

TOM 10

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego • Katowice 2012

**Problemy
Prawa
Prywatnego
Międzynarodowego**

Tom 10

PRACE
NAUKOWE

UNIWERSYTETU
ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

NR 3006

Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego

Tom 10

pod redakcją
Maksymiliana Pazdana

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2012

Redaktor serii: Prawo

Andrzej Matan

Recenzenci

Leszek Ogiegło

Maksymilian Pazdan

Wojciech Popiołek

Maciej Szpunar

Andrzej Tynel

Maciej Zachariasiewicz

Redaktor naukowy

Maksymilian Pazdan

Redaktor tematyczny

Wojciech Popiołek

Komitety Redakcyjny

Jan Ciszewski

Witold Kurowski (sekretarz)

Andrzej Mączyński

Paul Meijknecht

Cezary Mik

Tomasz Pajor

Maksymilian Pazdan (przewodniczący)

Jerzy Poczobut

Wojciech Popiołek

Jerzy Rajski

Maciej Szpunar

Katarzyna Sznajder-Peroń

Andrzej Szumański

Andrzej Tynel

Adres Redakcji

„Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego”

Wydział Prawa i Administracji

Uniwersytet Śląski

40-007 Katowice, ul. Bankowa 11b

tel. (32) 3591803; e-mail: witold.kurowski@us.edu.pl

Publikacja jest dostępna także w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library

www.ceeol.com

Spis treści

Wspomnienie o Tomaszu Pajorze (1948—2012) (<i>Maksymilian Pazdan, Wojciech Popiołek</i>)	13
--	----

Studia

Jerzy Pisuliński: W sprawie rozgraniczenia statutu rzeczowego i spadkowego. Uwagi na tle projektu rozporządzenia w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych i dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie utworzenia europejskiego certyfikatu spadkowego	19
Jacek Górecki: Umowa gwarancji w prawie prywatnym międzynarodowym	33
Katarzyna Sznajder-Peroń: Kolidzja postępowań przed sądem państwowym i polubownym — uwagi na tle europejskich uregulowań procesowych	49
Paulina Twardoch: O poszukiwaniu prawa właściwego do oceny spraw majątkowych zarejestrowanego za granicą związku partnerskiego według polskiego prawa prywatnego międzynarodowego	71
Patryk Wydziałkiewicz: Przedawnienie i jego skutki w Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR)	117
Anna Pacholska: Prawo właściwe, w razie braku wyboru prawa, dla umowy o kooperację przemysłową według konwencji rzymskiej i rozporządzenia Rzym I	137

Glosy

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 10 stycznia 2006 r., I ACa 1063/05	159
--	-----

Witold Kurowski: Prawo właściwe do oceny skuteczności przelewu wierzytelności wobec dłużnika. Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 10 stycznia 2006 r. (I ACa 1063/05)	167
---	-----

Materialy

Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe (tłumaczenie na język niemiecki: <i>Arkadiusz Wowerka</i> ; tłumaczenie na język chiński: <i>Guoyong Zou</i>)	175
---	-----

Noty o Autorach	205
---------------------------	-----

Contents

Maksymilian Pazdan, Wojciech Popiołek: Tomasz Pajor (1948—2012)	13
---	----

Studies

Jerzy Pisuliński: On the division between the scope of applicable laws to the rights in rem and to the succession	19
Jacek Górecki: Law applicable to guarantee agreement	33
Katarzyna Sznajder-Peroń: Collision between state court proceedings and arbitration — remarks on the background of European procedural regulations	49
Paulina Twardoch: Law applicable to patrimonial issues related to registered partnership in Polish private international law	71
Patryk Wydziałkiewicz: Limitation of actions and its consequences under the rules of Convention on the contract for international carriage of goods by road (CMR)	117
Anna Pacholska: Law applicable for industrial cooperation agreement in the absence of agreed choice according to the Rome Convention and Rome I Regulation	137

Glosses

Judgment of the Court of Appeal in Poznań of 10 th January 2006 (I ACa 1063/05)	159
Witold Kurowski: Law applicable for the question of effectiveness of the assignment against debtor. Gloss to the judgment of the Court of Appeal in Poznań of 10 th January 2006 (I ACa 1063/05)	167

Materials

Das Gesetz vom 4.2.2011 Das Internationale Privatrecht (translation: <i>Arkadiusz Wowerka</i>)	175
波兰共和国2011年2月4日《关于国际私法的法律》(translation: <i>Guoyong Zou</i>).	175
Authors	205

Table des matières

Maksymilian Pazdan, Wojciech Popiołek: Tomasz Pajor (1948—2012).	13
--	----

Études

Jerzy Pisuliński: En question de délimitation entre le statut réel et le statut successoral	19
Jacek Górecki: Le contrat de garantie en droit international privé	33
Katarzyna Sznajder-Peroń: Le conflit de procédures devant le tribunal étatique et le tribunal arbitral — remarques présentées dans la lumière de la réglementation processuelle européenne	49
Paulina Twardoch: De la recherche de la loi applicable en vertu du droit international privé polonais aux questions patrimoniales relatives au partenariat enregistré conclu à l'étranger	71
Patryk Wydziałkiewicz: La prescription et ses effets sur le fond de la Convention relative au contrat de transport international de marchandise par route (CMR)	117
Anna Pacholska: Le droit applicable au contrat de coopération industrielle à défaut de choix de loi selon la Convention de Rome et le règlement Rome I	137

Gloses

Le jugement de la Cour d'appel de Poznań du 10 janvier 2006 (I ACa 1063/05)	159
---	-----

Witold Kurowski: La loi applicable à l'opposabilité de la cession de créance au débiteur cédé. Glose au jugement de la Cour d'appel de Poznań du 10 janvier 2006 (I ACa 1063/05)	167
--	-----

Matériaux

Das Gesetz vom 4.2.2011 Das Internationale Privatrecht (traduction: <i>Arkadiusz Wowerka</i>)	175
波兰共和国2011年2月4日《关于国际私法的法律》(traduction: <i>Guoyong Zou</i>)	175
Auteurs	205

Содержание

Максимилиан Паздан, Войчех Попёлэк: Томаш Пайор (1948—2012)	13
---	----

Исследования

Ежи Писулински: О разграничении между вещно-правовым и наследственным статутом	19
Яцек Гуреcki: Договор гарантии в международном частном праве	33
Катажина Шнайдер-Пэрoнь: Коллизия государственного и третейского судопроизводства — замечания на фоне европейского процессуального регулирования	49
Паулина Твардох: О поисках права, подлежащего применению к оценке имущественных отношений партнерского союза, зарегистрированного за границей, в польском международном частном праве	71
Патрык Выдзялкевич: Исковая давность и ее последствия с точки зрения Конвенции о договоре международной дорожной перевозки грузов (КДПГ).	117
Анна Пахольска: Право применимое к договору о промышленной кооперации при отсутствие выбора права	137

Глоссы

Постановлению Апелляционного суда в Познани от 10 января 2006 г. (I АСа 1063/05)	159
Витольд Куровски: Право, подлежащее применению к оценке действительности уступки прав требования по отношению к должнику. Глосса к постановлению Апелляционного суда в Познани от 10 января 2006 г. (I АСа 1063/05)	167

Материалы

Das Gesetz vom 4.2.2011 Das Internationale Privatrecht (перевод: <i>Аркадиуш Воверка</i>)	175
波兰共和国2011年2月4日《关于国际私法的法律》(перевод: <i>Гуойонг Зоу</i>)	175
Заметки об Авторах	205

Wspomnienie o Tomaszu Pajorze (1948—2012)

Urodzony 13 maja 1948 r. w Łodzi, egzamin dojrzałości złożył w III Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki w Łodzi w 1965 r.

W latach 1965—1969 studiował prawo na Wydziale Prawa Uniwersytetu Łódzkiego. Bezpośrednio po studiach podjął pracę w Katedrze Prawa Cywilnego Uniwersytetu Łódzkiego, kierowanej przez profesora Adama Szpunara. Odbył aplikację sądową, zakończoną w 1972 r. egzaminem sędziowskim.

Przygotował rozprawę doktorską na temat odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie zobowiązania. Na jej podstawie, na macierzystym Wydziale, w 1978 r. uzyskał stopień doktora nauk prawnych. Rozprawa została nagrodzona w prestiżowym konkursie „Państwa i Prawa” (1979). Ukazała się drukiem w 1982 r. i do dziś cieszy się dużą poczytnością nie tylko wśród teoretyków, ale również praktyków.

Pogłębiał Swoje kwalifikacje prawnicze w czasie studiów i staży zagranicznych. W 1980 r. uzyskał dyplom prawa porównawczego na Międzynarodowym Wydziale Prawa Porównawczego w Strasburgu. Odbył staże naukowe na Uniwersytecie Paris I, jako stypendysta rządu francuskiego (1983—1984), oraz w Lozannie — jako stypendysta Szwajcarskiego Instytutu Prawa Porównawczego (1984).

Habilitował się w 1989 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, na podstawie rozprawy zatytułowanej *Odpowiedzialność deliktowa w prawie prywatnym międzynarodowym* (Warsza-

wa 1989). Habilitacja obejmowała zarówno prawo cywilne, jak i prawo prywatne międzynarodowe. Po habilitacji został powołany na stanowisko docenta (1989), a następnie profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Łódzkiego (1990).

W 1991 r. objął stanowisko kierownika Zakładu Międzynarodowego Obrotu Cywilnego w Katedrze Prawa Cywilnego UŁ. Od 1997 r. aż do ostatnich chwil życia kierował Katedrą Prawa Cywilnego UŁ. W latach 1990—1993 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.

Wykonywał praktykę prawniczą jako adwokat (1990—2007) oraz był doradcą ministra w Urzędzie ds. Integracji Europejskiej (1991—1998).

W latach 2001—2011 był nadto profesorem Salezjańskiej Wyższej Szkoły Ekonomii i Zarządzania w Łodzi.

Utrzymywał szerokie kontakty z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, głównie we Francji, Belgii, Szwajcarii i w Niemczech.

Jako *professeur invité* wykładał we Francji, na Uniwersytecie w Nantes (1993), w Aix-Marseille (1995), w Grenoble (2003) oraz na Uniwersytecie Lyon III (2004 i 2009).

Uczestniczył w wielu międzynarodowych konferencjach naukowych poświęconych harmonizacji prawa oraz prawu porównawczemu, między innymi w międzynarodowych kongresach prawa porównawczego: w Bristolu (1998, raport krajowy), w Brisbane (2002, raport krajowy), w Utrechcie (2006, raport krajowy), w Waszyngtonie (2010, raport krajowy), a także w kongresach Association Henri Capitant — w Rio de Janeiro (Journées Brésiliennes 2005, raport generalny), w Paryżu (Biblioteka Polska, 2007, raport), w Nowym Orleanie (Journées Louisianaises, 2008, raport krajowy) oraz w Bukareszcie i Cluj (Journées roumaines, 2010). Nie dane Mu było zrealizować planów związanych z uczestnictwem w Kongresie Association Henri Capitant w Chile (Journées chiliennes, 28.05. — 2.06.2012 r.).

Był członkiem grupy polskiej International Law Association (ILA) oraz członkiem Association Henri Capitant, a od 2009 r. przewodniczącym grupy polskiej tego stowarzyszenia. W latach 2001—2005 należał do European Consumer Law Group w Brukseli. Od 2006 r. należał do Groupe européen de droit international privé (GEDIP), od 2008 r. — do International Academy of Comparative Law (jako członek stowarzyszony), a od 2011 r. — również do European Law Institute. Od 2003 r. współpracował z „Revue européenne de droit de la consommation” jako korespondent krajowy, a od 2006 r. był członkiem Komitetu Redakcyjnego „Problemów Prawa Prywatnego Międzynarodowego”. Od 2009 r. należał do Groupe de recherche européen sur la responsabilité civile et l’assurance (GRERCA).

Był cenionym nauczycielem akademickim. Jego wykłady kursowe z prawa cywilnego (zwłaszcza z prawa zobowiązań i prawa spadkowego) i prawa prywatnego międzynarodowego oraz wykłady monograficzne (z międzynarodowego prawa handlowego i prawa ochrony konsumenta) cieszyły się dużym powodzeniem. Wykładał nie tylko w języku polskim, lecz również w języku francuskim (jako wykładowca Szkoły Prawa Francuskiego UŁ) i angielskim.

Za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze otrzymał Nagrody Rektora UŁ (1987, 2004), a w 2006 r. — Medal Komisji Edukacji Narodowej. Z tytułu osiągnięć naukowych otrzymał nagrody indywidualne Ministra (1979, 1990) i Rektora UŁ (1985).

Aktywnie działał przy tworzeniu prawa. W latach 2003—2006 brał udział w pracach Zespołu Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, który przygotował projekt ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym, a od 2011 r. uczestniczył w pracach Zespołu tej Komisji, zajmującego się umowami sprzedaży. Przygotowywał opinie o projektach ustaw na życzenie organów państwowych.

Brał udział w pracach i dyskusjach nad projektami aktów kolizyjnej legislacji europejskiej (por. Jego autorstwa *Rapport sur le Rattachement Objectif en Droit Successoral*. In: *Les Successions Internationales dans l'UE. Perspectives pour une Harmonisation*. Brüssel 2004, s. 371—377 oraz *O projekcie harmonizacji międzynarodowego prawa spadkowego w Unii Europejskiej*. W: *Prawo prywatne czasu przemian. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Stanisławowi Sołtysińskiemu*. Red. A. Nowicka. Poznań 2005, s. 877—888).

Miał szerokie zainteresowania naukowe. Był nie tylko wybitnym cywilistą, lecz również znawcą prawa prywatnego międzynarodowego, prawa europejskiego i konsumenckiego.

W zakresie prawa cywilnego Jego poszukiwania badawcze skupiały się głównie na problematyce umów i zagadnieniach odpowiedzialności odszkodowawczej. Dorobek z tego zakresu stale poszerzał.

Od wielu lat prowadził badania nad prawem konsumenckim. Nosił się z zamiarem przygotowania większego opracowania poświęconego tej problematyce. Jedną z ostatnich Jego wypowiedzi z tego zakresu był artykuł pt. *Disputes related to international consumer contracts in Polish courts (Ius est ars boni et aequi. Festschrift für Stanisława Kalus*. Hrsg. M. Habdas, A. Wudarski. Frankfurt am Main 2010, s. 361—374).

Wiele uwagi w ostatnich latach poświęcił harmonizacji prawa prywatnego w Unii Europejskiej. Problematyki tej dotyczy opracowany przez Niego rozdział V w tomie 1. „Systemu Prawa Prywatnego” (Warszawa 2007, s. 255—316). Na ten temat napisał również wiele innych prac.

Wysoką pozycję w polskiej kolizjonistyce zapewniła Mu rozprawa habilitacyjna poświęcona odpowiedzialności deliktowej w prawie prywatnym międzynarodowym (1989). Rozstrzygnął w niej toczony w naszej literaturze spory co do sposobu rozumienia art. 31 ustawy z 1965 r. o prawie prywatnym międzynarodowym i wytyczył kierunek wykładni tego przepisu. Po ukazaniu się Jego monografii ustały spory dotyczące relacji między § 1 a § 2 art. 31 (chodziło o odpowiedź na pytanie, który z nich wyraża zasadę, a który wyjątek od zasady). Akceptację zyskał Jego pogląd, w myśl którego każdy ze wspomnianych paragrafów art. 31 ustanawiał odrębną normę kolizyjną o takim samym zakresie, lecz odmiennym łączniku. Normy te ujęte wariantowo tworzyły „drabinkę” (kaskadę).

Duży ładunek nowości zawierało studium poświęcone aspektom kolizyjnoprawnym zbiegu podstaw odpowiedzialności pt. *Problem zbiegu odpowiedzialności deliktowej i kontraktowej w prawie prywatnym międzynarodowym* („Acta Universitatis Lodzianensis” 1990. *Folia Iuridica* 44). Trwałą wartość poznawczą mają Jego opracowania: *Nowe tendencje w części ogólnej prawa prywatnego międzynarodowego państw europejskich* („Problemy Prawne Handlu Zagranicznego”. T. 12. Red. M. Pazdan. Katowice 1995, s. 59—74) i *O potrzebie zmiany prawa prywatnego międzynarodowego w zakresie zobowiązań niewynikających z czynności prawnych* („Kwartalnik Prawa Prywatnego” 2000, z. 3, s. 679—694).

Ostatnią, jakżesz cenną, Jego wypowiedź na temat aspektów kolizyjnoprawnych odpowiedzialności deliktowej stanowi artykuł zatytułowany *Uwagi o odszkodowawczej odpowiedzialności państwa za działania władcze w międzynarodowym obrocie prawnym* („Aurea Praxis”. „Aurea Theoria”, *Księga Profesora Tadeusza Erecińskiego*. Red. J. Gudowski, K. Weitz. T. 1. Warszawa 2011, s. 1233—1253). Omówił w nim zarówno właściwość sądów, jak i właściwość prawa w rozważanym zakresie. Wyraził pogląd, że brak jest podstaw, by art. 417—421 polskiego k.c. uznawać „za normy międzynarodowo imperatywne”. Dlatego też prawa właściwego do oceny odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej, jako deliktu szczególnego rodzaju, należy poszukiwać za pomocą norm kolizyjnych dotyczących deliktów (w ustawie z 1965 r. — art. 31; w ustawie z 2011 r. — art. 35, a w przypadkach tym przepisem nieobjętych na podstawie art. 67 stosować należy prawo miejsca deliktu).

Dużą wartość teoretyczną ma Jego wypowiedź o kolizyjnoprawnych aspektach ochrony konsumenta w artykule pt. *O zagadnieniach ochrony konsumenta w prawie prywatnym międzynarodowym (Rozprawy prawnicze. Księga pamiątkowa Profesora Maksymiliana Pazdana*. Red. L. Ogieńko, W. Popiołek, M. Szpunar. Kraków 2005, s. 249—262).

Niestety, nie powstaną i nie ukazą się drukiem powierzone Mu do opracowania rozdziały w tomie 20. „Systemu Prawa Prywatnego”, poświęconym prawu prywatnemu międzynarodowemu.

Szczęśliwie dla czytelników, już po Jego odejściu, ukazał się w „Revue critique de droit international privé” (2012, N° 1, s. 5—13) artykuł poświęcony omówieniu polskiej ustawy z 2011 r. o prawie prywatnym międzynarodowym pt. *La nouvelle loi polonaise de droit international privé*.

Profesor Tomasz Pajor cieszył się dużym szacunkiem i uznaniem w środowisku naukowym Polski i Europy. Podziw budziła klarowność i elegancja Jego wypowiedzi zarówno słownych, jak i pisemnych. Z poczuciem odpowiedzialności za rozwój nauki wykonywał obowiązki recenzenta w przewodach doktorskich i habilitacyjnych.

Zmarł niespodziewanie 1 marca 2012 r.

Z Jego odejściem nauka polska i europejska utraciły wybitnego ich przedstawiciela. My zaś straciliśmy oddanego Przyjaciela.

Maksymilian Pazdan, Wojciech Popiołek

Noty o Autorach

Prof. dr hab. Maksymilian Pazdan, Uniwersytet Śląski, Akademia
Leona Koźmińskiego.

Prof. dr hab. Wojciech Popiołek, Uniwersytet Śląski.

Prof. dr hab. Jerzy Pisuliński, Uniwersytet Jagielloński.

Prof. dr hab. Jacek Górecki, Uniwersytet Śląski.

Dr Katarzyna Sznajder-Peron, Uniwersytet Śląski.

Dr Paulina Twardoch, Uniwersytet Śląski.

Mgr Patryk Wydziałkiewicz, Uniwersytet Śląski.

Mgr Anna Pacholska, Uniwersytet Śląski.

Dr Witold Kurowski, Uniwersytet Śląski.

Dr Arkadiusz Wowerka, Uniwersytet Gdański.

Prof. Guoyong Zou, Uniwersytet w Wuhan.

Redaktor: Barbara Todos-Burny

Projektant okładki: Grzegorz Nowak

Redaktor techniczny: Małgorzata Pleśniar

Korektor: Mirosława Żłobińska

Skład i łamanie: Alicja Załęcka

Copyright © 2012 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISSN 1896-7604

(wersja drukowana)

ISSN 2353-9852

(wersja elektroniczna)

Wydawca

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice

www.wydawnictwo.us.edu.pl

e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 100 + 50 egz. + 25 nadb. Ark. druk. 13,00.
Ark. wyd. 15,0. Papier offset. kl. III, 90 g Cena 18 zł (+VAT)

Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c.
M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Cena 18 zł
(+ VAT)

Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego • TOM 10

ISSN 0208-6336
ISSN 2353-9852